

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 30.09.2022

Vår ref.: 202212860-6 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Høringsvar fra NVE - NOU 2022:6 Nett i tide - om utvikling av strømmettet

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til høringsbrev av 14. juni 2022 fra Olje- og energidepartementet hvor Strømnettutvalgets utredning NOU 2022:6 «Nett i tide – om utvikling av strømmettet» sendes på høring.

Utredningen gir en god situasjonsbeskrivelse

NVE mener Strømnettutvalgets utredning gir en god situasjonsbeskrivelse, og inneholder flere gode tiltak for å oppnå bedre og mer effektive nettutviklingsprosesser. Nettutvikling er ofte store prosjekter som innebærer store inngrep. I konsesjonsprosessen er det saksbehandlingssteg for å ivareta viktige demokratiske prosesser. Høringer og hensynet til lokale og regionale demokratiske prosesser tar tid, men gir også bedre løsninger. NVE mener at dette fortsatt er viktig å ivareta. Bedre forarbeid fra tiltakshaver, bedre dialog og digital støtte gjennom prosessen, er tiltak som NVE vil understreke betydningen av.

Tiltak for å oppnå bedre og mer effektive nettutviklingsprosesser

NVE er i gang med å innføre flere av tiltakene det pekes på i utredningen:

- NVE lanserte i august 2022 PlanNett (nve.no) som er en første versjon av en digital støtte til kraftsystemutredninger. Samme plattformen kan også være utgangspunkt for digital støtte og digital innsending av konsesjonssøknader for nettanlegg. Dette er løsninger vi nå planlegger å utvikle, og som har høy prioritet i vår organisasjon. Vi jobber også med flere av utvalgets anbefalinger knyttet til bedre planprosesser gjennom vårt pågående arbeid med å endre forskrift om energiutredninger.
- Vi har allerede et raskere behandlingsløp for mindre saker med små virkninger. Dette jobber vi med å videreutvikle, og dette arbeidet vil vi se i sammenheng med å utvikle digitale støtteverktøy for konsesjonsbehandlingen. NVE vil understreke at dette arbeidet ikke bør gå på bekostning av framdrift på de store komplekse sakene som er av betydning

for forsyningsikkerheten. Et raskere behandlingsløp for enkelte sak vil ikke løse den underliggende utfordringen med at et stort antall saker skal behandles i parallell.

- Etter vår gjennomgang av mulige tiltak innenfor gjeldende regelverk for å redusere tidsbruk i konsesjonsbehandlingen, har vi innført en del ny praksis i konsesjonsbehandlingen av nettanlegg. Dette gjelder blant annet forenklete prosesser for noen typer anlegg og innføring av omforente framdriftsplaner med søker. Vi har også nylig fått på plass flere medarbeidere tilknyttet konsesjonsbehandling av nettanlegg. Dette er tiltak vi mener vil bidra til å redusere tidsbruk i konsesjonsbehandlingen. Det vil imidlertid ta noe tid før tiltaket får effekt.

- I tillegg forbereder vi oss nå for å starte oppfølging av flere av de anbefalte tiltakene utvalget kommer med. Vi starter arbeidet med å utarbeide en sektorveileder for samfunnsøkonomiske analyser og vi vil parallelt med dette arbeidet oppdatere veileder for konsesjonssøknader.

Vi vil kontinuerlig vurdere og eventuelt innføre forenklinger av prosesser der vi mener nytten overstiger kostnadene.

Ressurser til konsesjonsbehandling av nettanlegg

NVE mener at ytterligere medarbeidere tilknyttet konsesjonsbehandling av nettanlegg og økt satsning på digital støtte til kraftsystemutredninger og konsesjonsprosessen vil ha en effekt på redusert ledetid. Dette vil føre til at vi evner å behandle flere saker i parallell.

Nasjonale retningslinjer for kabling

Konflikter er et forhold som bidrar til lang saksbehandlingstid. Som det er beskrevet i utredningen, opplever NVE at det i mange konsesjonssaker kommer høringsinnspill med fokus på jord- og sjøkabel som alternativ til å bygge luftledning. NVE mener det er viktig at de nasjonale retningslinjene for kabel som alternativ til luftledning får fornyet politisk behandling. Vi støtter utvalgets syn om at det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget ikke gir grunnlag for større endringer i gjeldende retningslinjer.

Utvalget har ikke beskrevet beredskapskrav etter energiloven kapittel 9

Mandatet til Strømnettutvalget henviser generelt til energiloven, men utredningen inkluderer ikke kapittel 9 om beredskap og tilhørende kraftberedskapsforskrift. Det mener vi er en svakhet som har konsekvenser for samfunnsøkonomiske vurderinger og tidsbruk i konsesjonsprosessene.

NVE viser til at det er billigere å bygge inn sikkerhet fra starten enn å ta rettinger i etterkant. God beredskapsplanlegging er altså en forutsetning, både i drifts- og byggefase.

Verdien av beredskap bør inkluderes i vurderingen av samfunnsmessig rasjonell

Forsyningsikkerhet er en av verdiene som i vurderingen av samfunnsøkonomisk lønnsomhet ikke kan kvantifiseres, men som omtales som ikke kvantifiserbare verdi.

Utredningen peker på at disse ikke kvantifiserbare verdiene skal inngå i samfunnsøkonomiske analyser og vurderes kvalitativt.

NVE vil peke på at det er viktig å ta med i vurderingene at feilretting og gjenoppbygging av forsyning i eksisterende nett også innebærer betydelige kostnader som brukere av nettet må betale. Det er også slik at et hardere utnyttet nett også må være mer robust for å opprettholde god leveringspålitelighet.

Utredningen peker på at KILE-kostnadene ikke dekker alle kostnader som rammer Norge ved avbrudd. KILE er ment å dekke samfunnsøkonomiske hensyn, men dekker ikke alt som naturlig inngår i samfunnsøkonomiske kostnader. NVE peker på at ettersom KILE ikke dekker alle de samfunnsøkonomiske kostnadene ved strømbrudd, så er det viktig å ha med i vurderingen at kraftberedskapsforskriften også bidrar til å redusere risiko for strømbrudd og redusere lengden på strømbrudd når nettselskapene har tilstrekkelig beredskap på plass.

NVE peker på at kost-nyttevurderinger bør omfatte både hensyn til gjenoppbyggingskostnader og avbruddskostnader. Eksempelvis vil avbrudd som skyldes trefall over linjer ha betydelige gjenoppbyggingskostnader. NVE har innhentet opplysninger om både avbruddskostnader og gjenoppbyggingskostnader for enkelte hendelser den senere tiden. Tilbakemeldingene har vist at avbruddskostnadene utgjør om lag 2/3 og gjenoppbyggingskostnadene om lag 1/3 av total kostnad.

Digitalisering forutsetter at også hensynet til digital sikkerhet ivaretas

Økt deling av data kan gi bedre beslutningsgrunnlag og raskere konsesjonsbehandling. Men digitalisering og deling av data på tvers av virksomheter, uten dekkende innebygd digital sikkerhet, øker risikoen for svikt i disse digitale systemene.

Utredningen burde etter NVEs syn henvist til NOU 2013:15 Digital sårbarhet – sikkert samfunn, der ett eget kapittel er dedikert til digitale sårbarheter i kraftforsyningen, og til kraftberedskapsforskriften som regulerer IKT-sikkerhet. Samfunnsøkonomiske vurderinger av digitalisering uten å ta høyde for digital sikkerhet og digitale trusler, blir i beste fall mangelfullt beslutningsgrunnlag.

I omtalen av åpenhet og deling av data peker utredningen på utfordringen med begrenset tilgang til informasjon. Det er positivt at utredningen nevner kraftsensitiv informasjon i denne sammenhengen. Utfordringen rundt beskyttelse av kraftsensitiv informasjon er likevel ikke tatt med videre i utvalgets drøftinger. Det hadde styrket utredningen om utvalget hadde drøftet de dilemmaene som er knyttet til avveining mellom beskyttelse og deling, og gitt anbefalinger for behandling av kraftsensitiv informasjon i konsesjonsprosessene.

Hensynet til naturfare ved bygging av nett

Det er viktig å ta hensyn til naturfarer som flom og skred ved vurderinger av hvor og hvordan nettanlegg skal bygges ut. NVE vil derfor understreke behovet for å hensynta sikkerhet mot naturfare i forbindelse med planlegging og utbygging av nettanlegg.

Med hilsen

Godkjent av Anne Rogstad
Seksjonssjef

Christine Elisabeth Kiste
Direktør

Godkjent i henhold til NVE sine interne rutiner.

Mottakerliste:

Olje- og energidepartementet

Kopimottakerliste: